

GÜNEY SUDAN

ÜLKE PROFİLİ

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü

İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER	2
2. GENEL EKONOMİK DURUM	4
3. DIŞ TİCARET	5
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR	9
EKLER:	10

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	Güney Sudan Cumhuriyeti
Nüfus	15,01 milyon
Dil	İngilizce, Arapça, Dinka
Yüzölçümü	644.329 km ²
Başkent	Juba
Başlıca Şehirleri	Wau, Malakal, Yambio
Yönetim Şekli	Başkanlık
Devlet Başkanı	Salva Kiir Mayardit
Para Birimi	Güney Sudan Paundu

Coğrafi Konum

Ülke Orta Afrika'nın doğusunda yer almaktadır. Doğuda, Etiyopya, kuzeyde Sudan, batıda Orta Afrika Cumhuriyeti, güneybatıda Kongo Demokratik Cumhuriyeti, güneyde Uganda ve güneydoğuda Kenya ile komşudur. Ülkenin denize kıyısı bulunmamaktadır.

Ülke Ekvator kuşağında yer aldığından nemli ve sıcaktır. Yağış alan mevsim Mayıs – Ekim aylarını kapsar. Yağışlar Nisan ve Kasım aylarına kadar genişleyebilir. En çok yağış Mayıs ayında görülür. Ülkede sıcaklıklar 20 ila 37 derece arasında değişir. En sıcak ay Mart, en soğuk ay ise Temmuz'dur.

Siyasi ve İdari Yapı

Anayasaya göre yönetim şekli Cumhuriyet/Başkanlık olup, devlet yapılanması eyaletlerden oluşmaktadır. Cumhurbaşkanı Salva Kiir Mayardit ve Cumhurbaşkanı Birinci Yardımcısı Dr. Riek Machar Teny arasında çıkan anlaşmazlıklar nedeniyle 2013 ve 2016 yıllarında ülkede iç savaş yaşanmıştır.

Ülkede barışın sağlanabilmesi amacıyla bölgesel kuruluşlar ve devletler ile uluslararası kuruluşların bugüne kadar çok sayıda girişimi olmuştur. Cumhurbaşkanı Mayardit ve Cumhurbaşkanı eski Yardımcısı Machar son olarak Güney Sudan'ın da üyesi olduğu Hükümetlerarası Kalkınma Otoritesi'nin (IGAD) himayesinde 12 Eylül 2018'de Addis Ababa'da yeniden bir araya gelerek, "Güney Sudan'daki Çatışmanın Çözümüne İlişkin Yeniden Canlandırılmış Anlaşma'yı (R-ARCSS)" imzalamıştır. Nihai Barış Anlaşmasında, ateşkese uyulması, çatışmaların durdurulması, barış ve güven ortamının tesisi, kalıcı barışın tesisi yönünde savaşan tarafların egemen oldukları bölgelerde halkı barış ve uzlaşma koşullarına hazırlaması yer almıştır.

Anlaşma hükümleri ayrıca, tüm siyasi eğilimleri içerecek şekilde üç yıl sürecek yeni bir geçiş dönemi hükümeti tesis edilmesi, bu süre sonunda seçimlere gidilmesini öngörmektedir. Eyalet sayı ve sınırlarına ilişkin sorunlar teknik bir komiteye havale edilmekte, Cumhurbaşkanı Mayardit'in geçiş dönemindeki hükümette görevinin devam etmesi, birinci yardımcılığına

Machar'ın getirilmesi, bakanlık sayısının arttırılması, siyasi gruplara oransal dağılım uygulanması taahhüt edilmektedir.

Mayıs 2019'da kurulması gereken Geçiş Koalisyon Hükümeti'nin kurulması, R-ARCSS kapsamındaki gerekli güvenlik teminatlarının yerine getirilmediği gerekçesiyle önce 6 ay ötelenerek 12 Kasım 2019'a, daha sonra 22 Şubat 2020 tarihine bırakılmış ve anılan tarih itibariyle Geçiş Koalisyon Hükümeti kurulmuş, ancak önemli yetkileri bulunan eyalet hükümetleri henüz kurulamamıştır.

Nüfus ve İstihdam

Güney Sudan'ın nüfusu 15,01 milyondur. Nüfusun büyük çoğunluğu geçimlik ekonomik faaliyetlerle kırsal kesimde yaşamaktadır. İç savaş nedeniyle 2 milyondan fazla insan ölmüş, 4 milyondan fazla insan da yaşadığı yerden göç etmek zorunda kalmıştır.

Ülkede çok sayıda etnik grup bulunmakta ve pek çok dil konuşulmaktadır.

Doğal Kaynaklar ve Çevre

Güney Sudan, dünyanın en fakir ülkelerinden biri olmasına karşın doğal kaynak bakımından oldukça zengindir. Bağımsızlıktan önce Sudan'da üretilen petrolün %75 ila %85'i Güney Sudan'dan çıkarılmaktaydı. Bağımsızlıkla birlikte petrol sahalarının önemli bir kısmına sahip oldu. Ülke, denize kıyısı olmadığından ve petrolü uluslararası pazara ancak Sudan'dan geçen boru hatları ile iletebildiğinden petrol gelirlerini Sudan ile paylaşmak durumunda kalmaktadır.

Güney Sudan'ın en önemli doğal kaynaklarından biri ekilebilir toprak varlığıdır. Ülke topraklarının %90'ı tarım yapmaya elverişlidir. Buna karşın toprakların sadece %5'lik kısmında tarım yapılmaktadır. Ülkede tarımı yapılan başlıca ürünler mısır, kasava, sorgum, mısır, tatlı patates ile çeşitli meyve ve sebzelerdir.

Alüminyum, demir cevheri, altın, mermer ve dolomit taşı Güney Sudan'daki önemli yeraltı varlıklarıdır.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2021	2022	2023*	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*
GSYİH (Cari Fiyatlar - milyar \$)	5,94	8,54	6,27	7,4	7,56	7,9	8,31	9,05
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar -%)	5,3	0,5	3,5	4,2	5,4	5,4	5,1	5,4
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar - \$)	419	585	417	479	476	483	493	522
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	30,2	-3,2	16,3	13,6	8,9	7,9	7,8	7,9
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-9,5	9,8	2,3	2	4,3	1,8	-0,1	0,4
Nüfus (milyon)	14,18	14,59	15,01	15,45	15,9	16,36	16,83	17,32
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	52,5	37,8	60,4	50,9	45,9	41,4	37,1	31,7
GSYİH (Cari Fiyatlar - milyar \$)	5,94	8,54	6,27	7,4	7,56	7,9	8,31	9,05

(*) Tahmini Veriler

Kaynak: IMF

Güney Sudan dünyanın en az gelişmiş ülkelerinden biridir. Mali iflası Mart 2018'de resmen açıklanan ülkenin ekonomisi hakkında sağlıklı veri bulunmamaktadır. Gayri safi yurtiçi hasılasının (GSYİH) %70'ini petrol, %10'unu tarım, %7'sini imalat, %6,1'ini hizmet sektörü ve geri kalanını ise diğer sektörel faaliyetlerin oluşturduğu öngörülmektedir. Gelir vergisindeki artış, yüksek enflasyon, iç savaşın uzantısı çatışmalar, petrol üretiminde yaşanan kesintiler, petrol fiyatlarındaki düşüş ve zayıf tarımsal üretim GSYİH'daki düşüşlerde etkili olmaktadır.

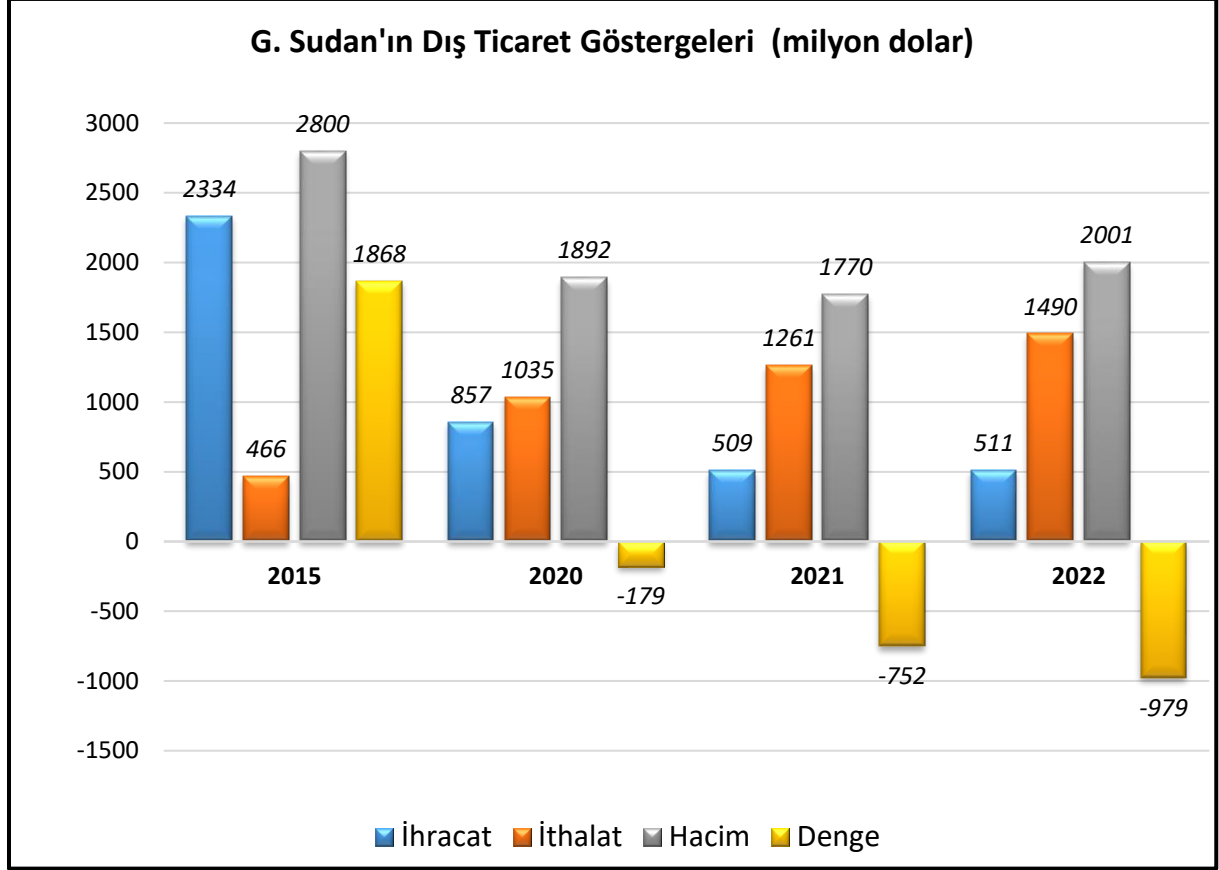
Ülkede güvenilir bir bankacılık sistemi bulunmamaktadır. Bunun yanı sıra, birçok ülkede bulunan banka ve finans kuruluşları Güney Sudan'ın Sudan'dan 2011 yılında bağımsızlığını kazanan bir devlet olduğu ayırımına henüz varamamış ve bu hususta veri tabanlarını güncellememiştir. Bu bağlamda, Sudan'ın yakın zamana kadar ABD'nin terörizmi destekleyen ülkeler listesinde yer alması nedeniyle, ABD yaptırımlarına konu olmak istemeyen finans kuruluşları Sudan'la karıştırdıkları Güney Sudan'da adres kaydı bulunan kişilerin bankacılık işlemlerini durdurup hesaplarını bloke edebilmekteydi. Ayrıca, Güney Sudanlı bazı siyasetçi, bürokrat ve iş insanlarına yönelik olarak ABD, AB ve BM Güvenlik Konseyi tarafından yaptırımlar uygulanmaktadır. Son dönemde, yaptırımların etkinliğini arttırmak ve yaptırım listesindeki kişilerin ABD finans piyasalarına erişimini tamamen engellemek amacıyla ABD tarafından tedbir kararları alınmaya başlanmıştır. Ancak, bu kararların hayata geçirilmesinden uluslararası bankacılık işlemi yapan Güney Sudan'da yerleşik birçok kişinin etkilenmeye başladığı ve yaptırımlara konu olmayan kişilerin bile Güney Sudan'da yerleşik olmaları nedeniyle banka ve kredi kartı hesaplarının bloke edilmeye başlandığı bilinmektedir. Ayrıca, BM Güvenlik Konseyi tarafından Güney Sudan'a silah ambargosu uygulanmaktadır.

Yukarıda sayılan nedenlerle dünya ekonomisiyle bütünleşme noktasında büyük sorunları bulunmakla birlikte Güney Sudan, zengin petrol kaynakları, tarıma elverişli arazileri ve dünyanın en genç nüfusuna sahip olması nedenleriyle, içinden geçmekte olduğu kırılgan barış sürecini tamamlaması ve ülkede istikrarın sağlanması halinde, uzun vadede önemli bir ihracat pazarı haline gelebilecektir.

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

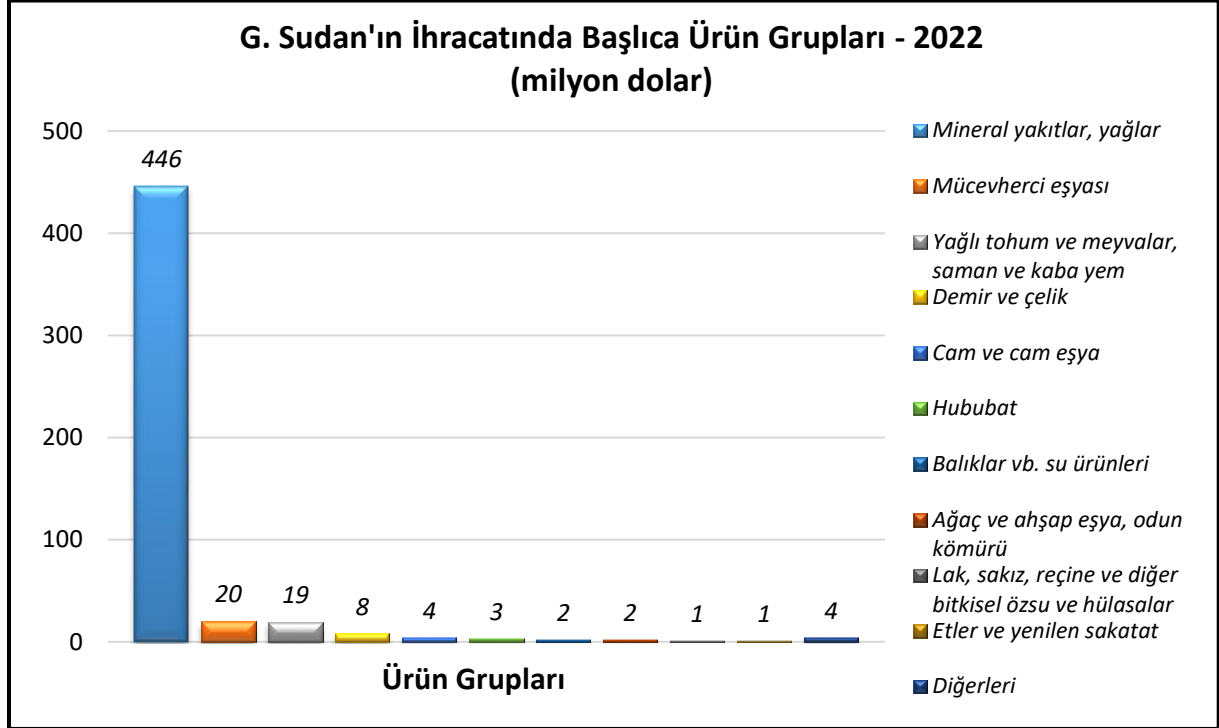
Ülkenin Dış Ticareti

Kaynak: Trademap, G. Sudan'la ticaret yapan ülkelerin verilerinden derlenmiştir

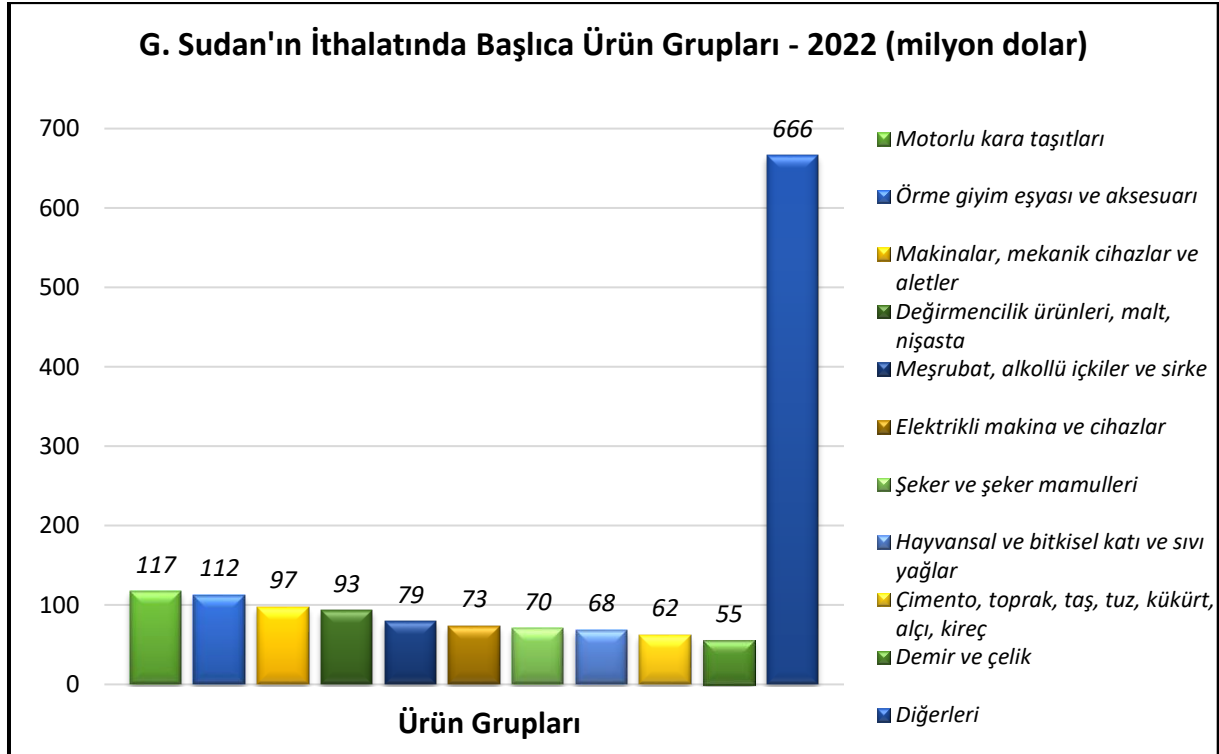
Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

İhracat

Kaynak: Trademap, G. Sudan'la ticaret yapan ülkelerin verilerinden derlenmiştir
[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

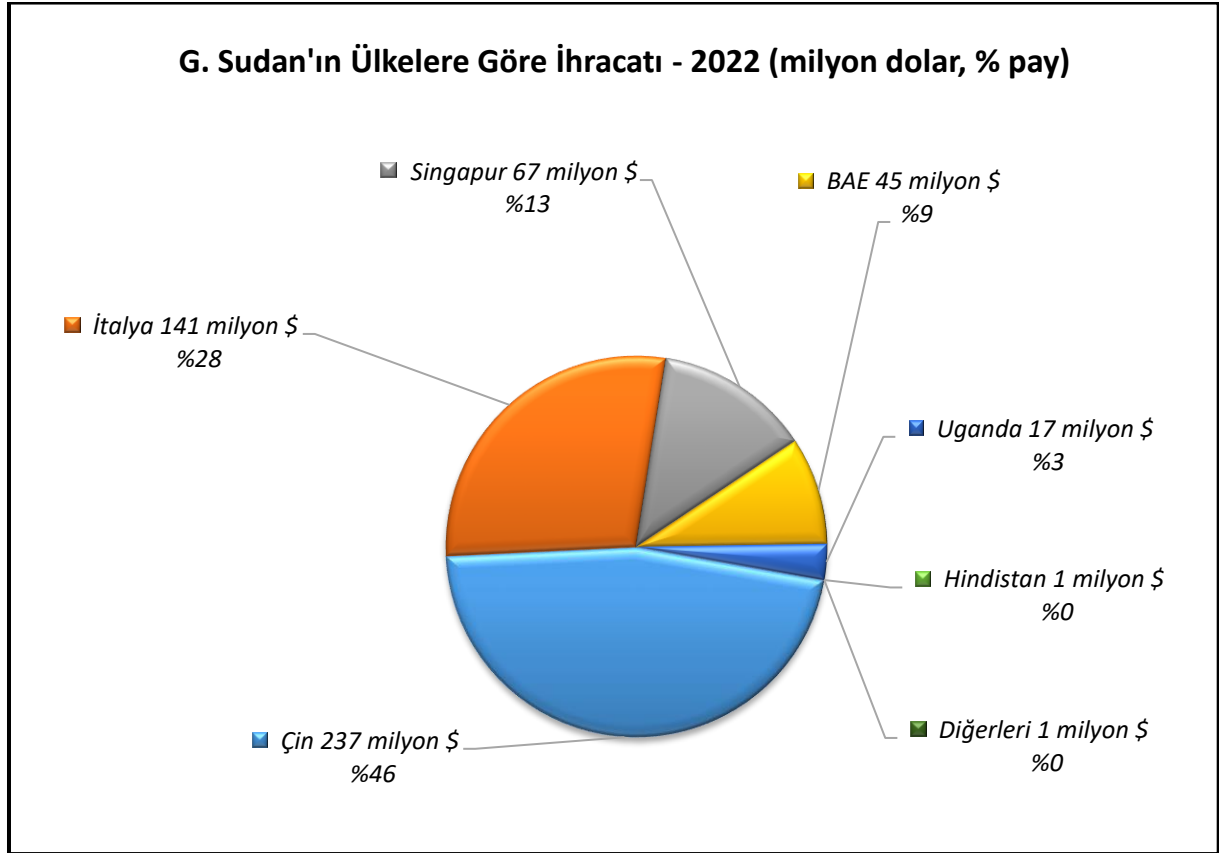
İthalat

Kaynak: Trademap, G. Sudan'la ticaret yapan ülkelerin verilerinden derlenmiştir
[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

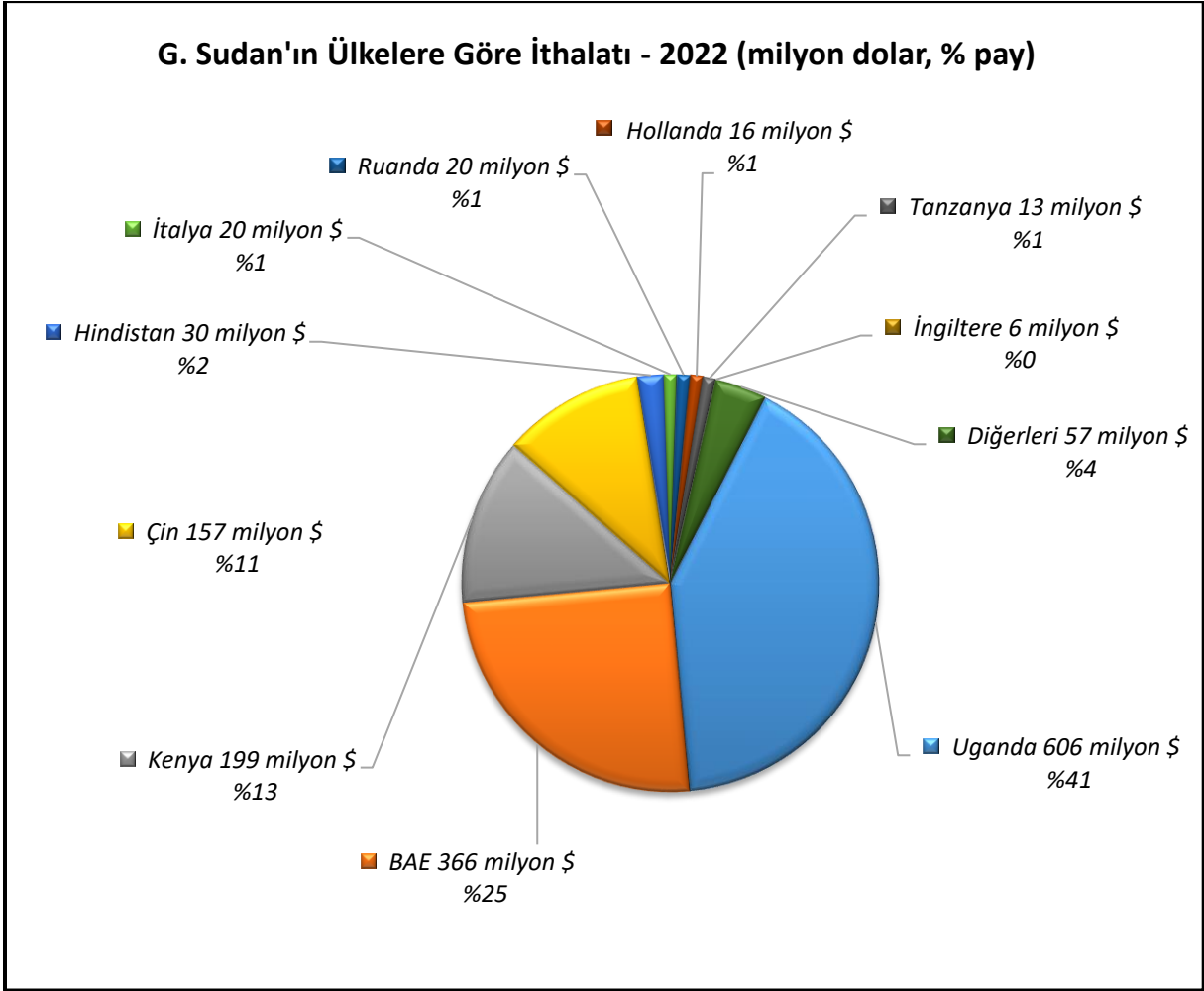
Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

İhracat

Kaynak: Trademap, G. Sudan'la ticaret yapan ülkelerin verilerinden derlenmiştir
[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

Kaynak: Trademap, G. Sudan'la ticaret yapan ülkelerin verilerinden derlenmiştir
[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Bağımsızlık sonrası 2013 – 2020 yıllarını kapsayan ve 6 yılı aşan iç savaş ve sonrasında zaman zaman yaşanan çatışmalar ülkeye giren yabancı yatırımların çok kısıtlı kalmasına yol açmıştır. UNCTAD'ın 2022 Dünya Yatırım Raporu'na göre 2018'de 60 milyon dolar olan yabancı yatırımlar, 2019'da -232 milyon dolar, 2020'de 18 milyon dolar ve 2021'de 68 milyon dolar olarak kaydedilmiştir.

Yabancı sermaye en çok kereste, maden, petrol, finans ve kahve sektörlerine yatırım yapmaktadır. Hindistan ve Çin ülkeye en çok yatırım yapan ülkelerdir. Uganda ve Kenya'nın bankacılık alanında yatırımları bulunmaktadır.

Ülke başta İngiltere, ABD, Norveç ve Hollanda olmak üzere pek çok ülkeden 4 milyar doları aşan yardım almıştır.

EKLER:***EK-1: Güney Sudan'ın İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)***

GTİP	ÜRÜNLER	2020	2021	2022	Pay (%) 2022	Değişim (%) 2021-2022
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		856 755	509 005	510 843	100	0,4
2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	707 545	388 826	421 345	82,5	8,4
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	1 227	85 233	24 423	4,8	-71,3
7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	110 734	0	20 365	4,0	100
1214	İsveç salgamı, hayvan pancarı, kök yemler, ot, yonca, üçgül, evliya otu, yemlik lahana, acı bakla, fiğ vb. hayvan yemi	21 977	9 750	15 156	3,0	55,4
7204	Dökme demirin, demirin veya çeliğin döküntü ve hurdaları veya bunların eritilmesi ile elde edilmiş külçeler	3 675	6 225	8 244	1,6	32,4
7010	Camdan damacana, şişe, kavanoz, çanak, ilaç tüpleri, serum ampulleri ve diğer kaplar	0	714	4 037	0,8	465,4
1003	Arpa	0	0	2 983	0,6	100
0305	Balıklar (kurutulmuş, tuzlanmış, salamura edilmiş veya tütsülenmiş)	39	335	1 914	0,4	471,3
1207	Diğer yağlı tohumlar ve meyveler	50	1 099	1 671	0,3	52,0
1301	Lak, tabii sakızlar, reçineler ve sakız reçineler ve yağ reçineler (pelesenkler gibi)	718	1 976	1 300	0,3	-34,2
4403	Yuvarlak ağaçlar	284	745	1 217	0,2	63,4
0204	Koyun ve keçi etleri (taze, soğutulmuş veya dondurulmuş)	559	1 993	988	0,2	-50,4
1209	Ekim amacıyla kullanılan tohum, meyve ve sporlar	0	625	920	0,2	47,2
7310	Demir veya çelikten depo, sarnıç, küvler vb. kaplar (hacmi ≤ 300 lt. ve mekanik veya termik tertibatı olmayan)	0	0	855	0,2	100
1208	Yağlı tohum ve meyvelerin un ve kaba unları (hardal unu hariç)	0	0	772	0,2	100

Kaynak: Trademap, G. Sudan'la ticaret yapan ülkelerin verilerinden derlenmiştir

EK-2: Güney Sudan'ın İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2020	2021	2022	Pay (%) 2022	Değişim (%) 2021-2022
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		1 035 273	1 260 617	1 489 896	100	18,2
1701	Kamış/pancar şekeri ve kimyaca saf sakkaroz (katı halde)	35 235	38 754	65 055	4,4	67,9
2523	Çimento	30 182	39 621	59 083	4,0	49,1
1511	Palm yağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	22 537	35 772	53 098	3,6	48,4
1102	Hububat unları (buğday/mahlut unu hariç)	28 149	22 776	46 844	3,1	105,7
1101	Buğday unu	22 172	27 922	45 162	3,0	61,7
7214	İnşaat demiri	18 727	25 967	41 071	2,8	58,2
8703	Otomobiller	73 276	57 283	38 783	2,6	-32,3
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	50 042	68 734	32 235	2,2	-53,1
2203	Biralar (malttan)	23 119	27 707	31 776	2,1	14,7
6109	Tişörtler, fanilalar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyası (örme)	919	6 228	29 559	2,0	374,6
3401	Sabunlar, yüzey aktif organik ürünler ve müstahzarlar	15 185	21 004	28 792	1,9	37,1
2202	Sular (mineral ve gazlı sular dahil) ve alkolsüz diğer içecekler (tatlandırıcı, lezzetlendirilmiş)	16 649	26 283	28 719	1,9	9,3
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	12 417	22 227	27 425	1,8	23,4
1007	Tane darı (koca darı)	21 171	25 679	27 368	1,8	6,6
6103	Erkekler ve erkek çocuklar için takım elbise, takım, ceket, blazer, pantolon, tulum ve şort (örme)(yüzme kıyafeti hariç)	122	15 907	23 786	1,6	49,5

Kaynak: Trademap, G. Sudan'la ticaret yapan ülkelerin verilerinden derlenmiştir

EK-3: Güney Sudan'ın Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)

Sıra	Ülke	2020	2021	2022	Pay (%) 2022	Değişim (%) 2021-2022
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		856 755	509 005	510 843	100	0,4
1.	Çin	683 242	299 413	236 972	46,4	-20,9
2.	İtalya	24 305	88 656	141 225	27,6	59,3
3.	Singapur	1 111	85 721	67 180	13,2	-21,6
4.	BAE	57 063	20 041	45 469	8,9	126,9
5.	Uganda	86 724	8 280	17 274	3,4	108,6
6.	Hindistan	2 078	1 046	1 448	0,3	38,4
7.	Mısır	402	195	237	0,05	21,5
8.	Slovakya	179	264	202	0,04	-23,5
9.	Ruanda	11	382	180	0,04	-52,9
10.	Kenya	396	634	129	0,03	-79,7
11.	Çekya	42	169	88	0,02	-47,9
12.	İngiltere	42	108	79	0,02	-26,9
13.	İsrail	1	0	64	0,01	-
14.	Avustralya	32	21	46	0,01	119
15.	Almanya	13	150	43	0,01	-71,3

Kaynak: Trademap, G. Sudan'la ticaret yapan ülkelerin verileri

EK-4: Güney Sudan'ın Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)

Sıra	Ülke	2020	2021	2022	Pay (%) 2022	Değişim (%) 2021-2022
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		1 035 273	1 260 617	1 489 896	100	18,2
1.	Uganda	357 339	483 888	606 045	40,7	25,2
2.	BAE	192 949	337 308	365 898	24,6	8,5
3.	Kenya	216 558	155 445	199 019	13,4	28,0
4.	Çin	156 083	139 817	156 518	10,5	11,9
5.	Hindistan	22 966	28 280	30 381	2,0	7,4
6.	İtalya	2 957	5 605	20 464	1,4	265,1
7.	Ruanda	12 757	7 937	19 911	1,3	150,9
8.	Hollanda	12 626	19 328	15 689	1,1	-18,8
9.	Tanzanya	0	8 947	13 115	0,9	46,6
10.	İngiltere	6 549	7 583	5 925	0,4	-21,9
11.	Almanya	9 250	9 576	5 547	0,4	-42,1
12.	S. Arabistan	2 013	3 587	5 413	0,4	50,9
13.	Malta	2 308	2 765	4 827	0,3	74,6
14.	Danimarka	4 312	5 244	4 462	0,3	-14,9
15.	Tayland	6 445	3 151	4 409	0,3	39,9

Kaynak: Trademap, G. Sudan'la ticaret yapan ülkelerin verileri